Fire danske sankelandskaber

Forfattere: Julia Sick
Redaktør: Cathrine Terkelsen
Faglige temaer: Vilde planter
Kompetenceområder: Fødevarebevidsthed, Undersøgelse, Perspektivering

Introduktion:
Inden I skal på sanketur, skal eleverne få kendskab til fire typer sankelandskaber, som den danske natur kan inddeles i.

Aktivitet med dialogoplæg og billeder

I Fælles: Fortæl eleverne, at den danske natur kan inddeles i fire forskellige *sankelandskaber:* Vandnært - Åbent land - Skov - By

NORDEA FONDEN
Vi støtter gode liv

Skriv de 4 sankelandskaber på tavlen og diskuter følgende:

- Hvad tror I, forskellen er på disse landskaber?
- Hvor tror I, at man kan finde disse sankelandskaber i nærheden af os?

2 Fælles introduktion til opgaven på kopiarket: Eleverne skal i samarbejde forsøge at matche de fire forskellige sankelandskaber med forskellige egenskaber.

Derefter skal de notere landskabets egenskaber på kortet. Se resultat på svararket.

3 Pararbejde: Diskuter spørgsmålene nederst på kopiarket.

- Hvilke planter tror I, at man kan sanke i disse landskaber?
- Har I selv sanket spiselige planter i nogle af disse sankelandskaber?
- Hvis ja, hvilke planter?

4 Fælles: Tal om, hvilke sankelandskaber I har i nærheden af jeres skole.

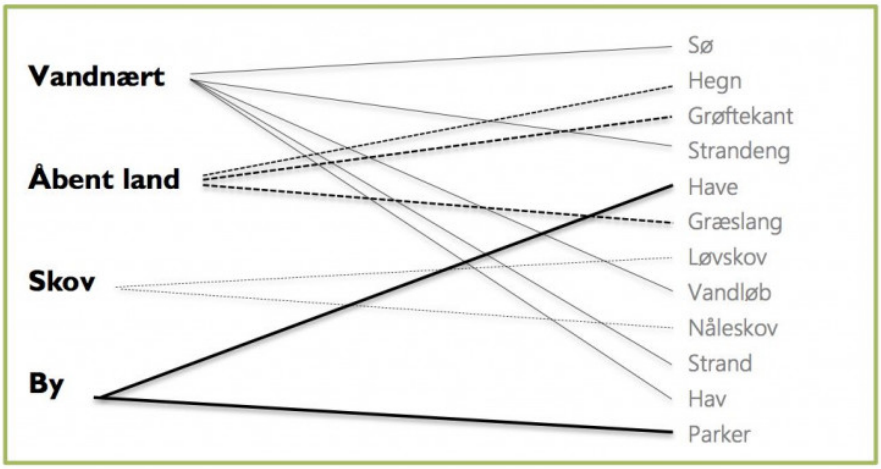
I aktivitet 7 skal I ud og sanke planter et af disse steder.

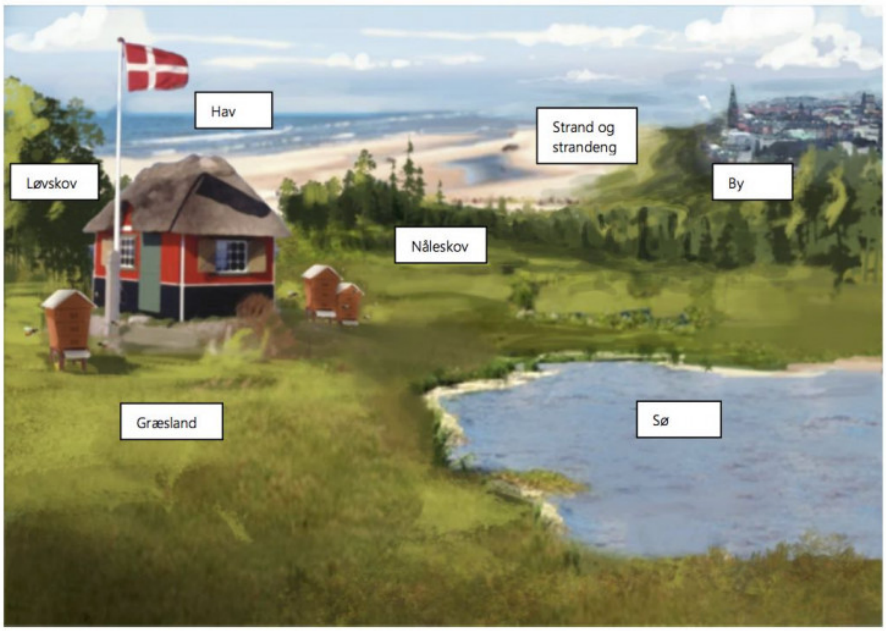
Forberedelser

- Orienter dig i de forskellige sankelandskaber (læs mere disse i den uddybende tekst)
- Udskriv kopiark
- Se svarark til aktiviteten her.

Forløb: Udforsk Danmarks smagsskatte
Forfatter: Julia Sick
Redaktør: Cathrine Terkelsen
Side: 1/1

(SVARARK) De danske sankelandskaber

NORDEA FONDEN
Vi støtter gode liv

NORDEA FONDEN
Vi støtter gode liv

Læringsmål

- *at du opnår kendskab til fire forskellige typer sankelandskaber, som den danske natur kan inddeles i.*
- *at du kan sætte ord på landskabernes særlige egenskaber*
- *at du mundtligt kan formidle din viden om og erfaringer med natur, landskaber og vilde planter.*

Fra Fælles Mål sigtes mod i hvert fald følgende færdigheds-og vidensmål i fagene natur/teknologi og madkundskab:

Natur/Teknologi:

Fra kompetenceområdet Undersøgelse efter 4. klassetrin:

- Eleven kan indsamle og bestemme dyr, planter, svampe og sten, herunder med digitale databaser
- Eleven har viden om hovedgrupper af sten og enkel klassifikation af dyr, planter og svampe.

Fra kompetenceområdet Perspektivering efter 4. klassetrin:

- Eleven kan relatere viden fra natur/tekonolgi til andre regioner
- Eleven har viden om regionale forskellige og ligheder i natur og teknologi

Fra kompetenceområdet Perspektivering efter 6. klassetrin:

- Eleven kan sætte anvendelse af natur og teknologi i et bærdygtigt perspektiv
- Eleven har viden om enkle principper for bæredygtighed

Madkundskab:
Fra kompetenceområdet Fødevarebevidsthed:

- Eleven kan redegøre for almindelige råvarers smag og anvendelse
- Eleven har viden om råvaregruppers smag og anvendelse
- Eleven kan analysere fødevaregruppers vej fra jord til bord og til jord igen
- Eleven har viden om fødevaregruppers bæredygtighed

Uddybende

Sankelandskaber:
I den danske natur kan man opleve en række forskellige landskaber. Disse landskaber er præget af specifikke egenskaber og byder derfor også på forskellige spiselige planter, man kan sanke. Derfor kalder vi disse landskaber for *sankelandskaber*.

Den danske natur kan opdeles i følgende sankelandskaber:
Vandnært, åbent land, skov og by.

I det følgende kan du få et kort indblik i nogle af de spiselige vilde planter, der typisk er mulige at sanke i disse landskaber.

I kan også se Smag for Livets videoer om sansketure i skoven, byen og på stranden her.

Vandnært (hav, strand, strandeng, sø og vandløb):
Ude ved det friske saltvandshav kan man opleve de danske strande og strandenge. Her byder naturen på både frisk tang og urter.
Længere fra de danske kyster kan man også finde vand i form af ferskvand. Ved søer og vandløb er det muligt at sanke både urter og blomster.

Eksempler på vilde planter der typisk er mulige at sanke i dette landskab:

Almindelig hjertemusling, søl, havtorn, vandmynte, brøndkarse, løgkarse, brandnælder, strandsennep og hybenrose.

Åbent land (hegn, grøftekant og græsland):
I grøftekander, på græslandet og ved hegnet der omgærder de danske marker, er der fyldt med urter, nødder, frugter og bær.

Eksempler på vilde planter der typisk er mulige at sanke i dette landskab:

Hyldeblomst og hyldebær, kornblomst, vellugtende kamille, almindelig syre, brandnælder og mælkebøtte.

Skov (løvskov og nåleskov):
De danske løv- og nåleskove er også velegnede til sanketure. Her byder naturen på både spiselige svampe, blade, skud, urter, bær og nødder.

Eksempler på vilde planter der typisk er mulige at sanke i dette landskab:

Skovsyre, ramsløg, vandkarse, hassel, almindelig kantarel, brandnælder, skovmærke, skovjordbær, brombær, hindbær og valnød.

By (haver og parker):
Selv i de danske byer er der mulighed for at sanke. I byernes parker og grønne områder er det bl.a. muligt at finde urter, frugter, nødder og bær.

Eksempler på vilde planter der typisk er mulige at sanke i dette landskab:

Skovsyre, ramsløg, brandnælder, hassel, mælkebøtte, almindelig syre, bellis og lind.

Landskabernes særlige egenskaber:

Hvis man lærer de særlige kendetegn ved de forskellige landskaber at kende, kan man finde frem til de spiselige planter, landskabet byder på. Fugtindholdet i jorden er især afgærende for, hvilke planter, der vokser og gror. Nogle plante findes fx kun i og ved saltvand og andre kun i og ved ferskvand.
For eksempel er strandsennep en sukkulent plante, der har en særlig evne til at modstå den høje saltkoncentration ved havet. Den kan også modstå vinden, og derfor gror de godt på strandbredden, hvor de kan få næring fra den opskyllede tang.
Og eksempelvis findes nogle svampe kun på bestemte områder, hvor de kan leve i symbiose (betegnelsen for at leve i samliv med forskellige arter; her svamp og træ) med specifikke træer. Kantareller findes eksempelvis ofte i symbiose med nåletræer, hvorfor de ofte kan sankes i nåleskove.

Kilde: https://vildmad.dk/dk/sankelandskaber

Kopiark

Kopiark:
Akt 2 - Sankelandskaber (kopiark).pdf
Akt 2 - Svarark, Sankelandskaber (kopiark).pdf

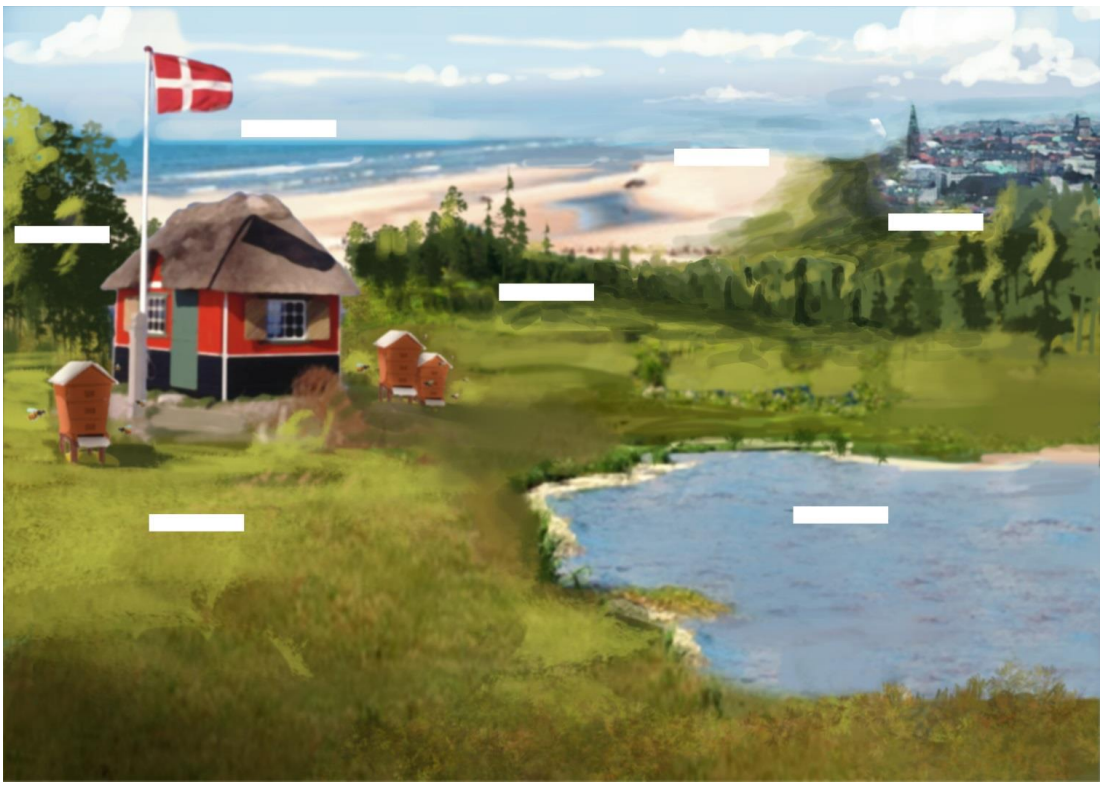
De danske sankelandskaber

Match de fire sankelandskaber med deres egenskaber ved at sætte streger.

Vandnært	Sø
	Hegn
	Grøftekant
Åbent land	Strandeng
	Have
	Græslang
Skov	Løvskov
	Vandløb
	Nåleskov
By	Strand
	Hav
	Parker

I har fundet frem til hvilke landskaber og egenskaber, der matcher. Nu skal I forsøge at placere egenskaberne på kortet herunder. Skriv egenskaberne i de hvide felter.

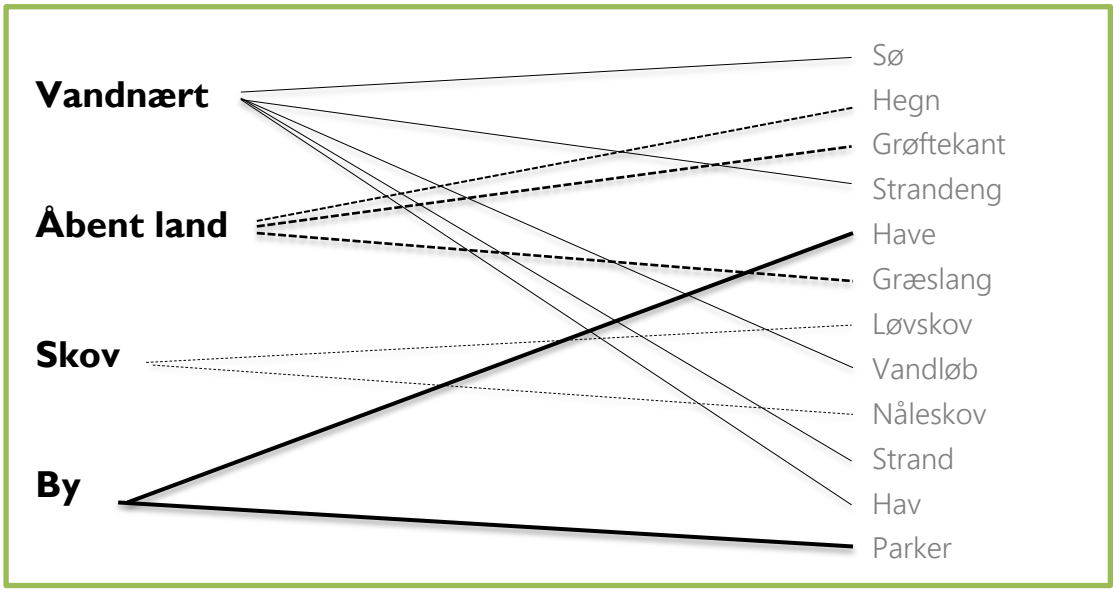
Strand og strandeng - Græsland – Løvskov – Nåleskov – Sø – Hav - By

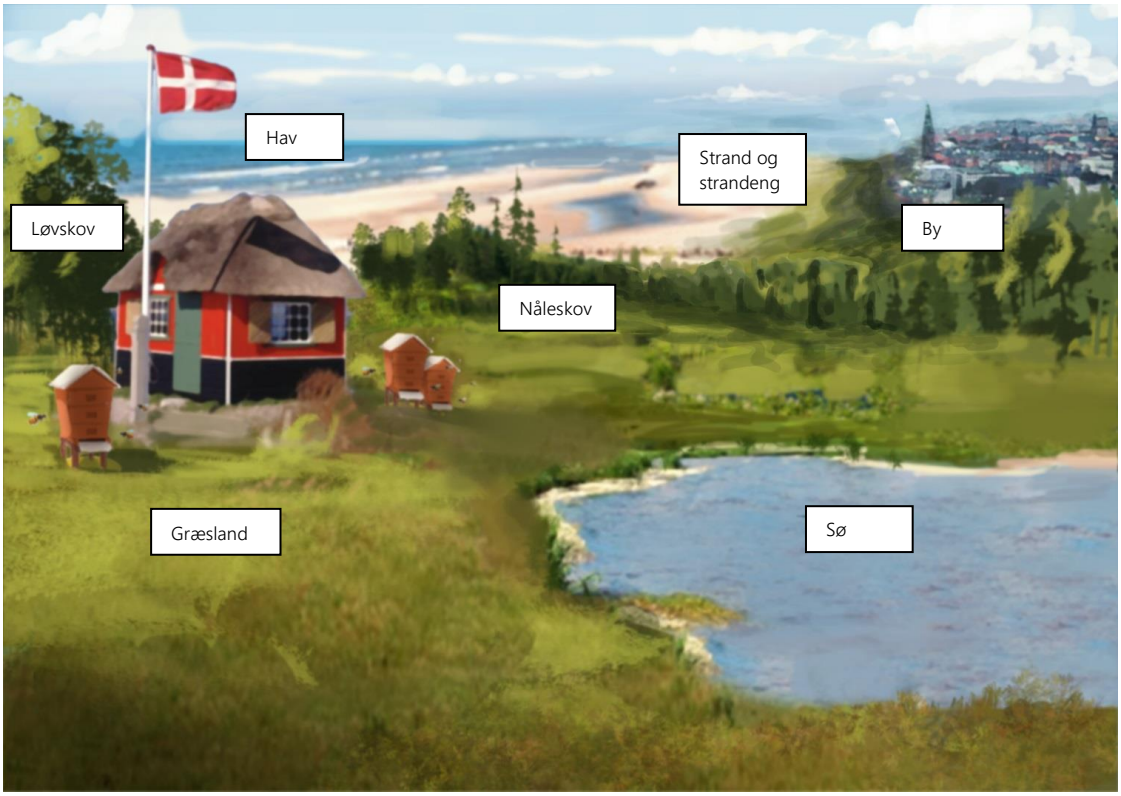

Hvilke planter tror I, at man kan sanke i disse landskaber?

NORDEA FONDEN
Vi støtter gode liv

(SVARARK) De danske sankelandskaber

NORDEA FONDEN
Vi støtter gode liv